

TORSTEN OCH RAGNAR SÖDERBERGS STIFTELSE

2004

Torsten och Ragnar Söderbergs stiftelser bildades år 1960.

Under år 2004 anslog stiftelserna 79,6 miljoner kronor till vetenskapliga och motsvarande ändamål. Dessutom avsattes 4,8 miljoner kronor som bidrag till framtida satsning.

Stiftelsernas syfte är att främja vetenskaplig forskning och vetenskaplig undervisnings- och studieverksamhet av landsgagnelig innebörd *varvid företrädesvis de ekonomiska, medicinska och rättsvetenskapliga områdena* skall komma ifråga.

STOCKHOLM – ÅMÅL TUR OCH RETUR – EN KLASSRESA

En ung man får en idé, arbetar sig upp ur sina fattiga förhållanden och uppnår en god samhällelig ställning, som senare generationer bygger vidare på om än i en annan bransch.

Carl Johan Söderberg föddes 1763 på Söder i Stockholm. Hans far Johan Söderberg var vävare till yrket. Familjen levde således under mycket enkla förhållanden. Carl Johan blev tidigt faderlös och situationen för de efterlevande var då svår.

Det är nu som Carl Johan får en idé och fattar sitt livs viktigaste beslut, avgörande inte bara för honom själv utan även för hans efterkommande. I motsats till två av sina bröder vill han inte bli vävare som fadern utan beslutar sig för att utbilda sig inom ett av den tidens framtidsyrken: kakelugnsmakarens.

En rik kakelugnskultur uppstod i landet samtidigt som kakelugnen effektiviserades genom ett av C. J. Cronstedt och generalen Fabian Wrede 1767 konstruerat kanalsystem, genom vilket röken från brasan tvingades passera innan den nådde skorstenspipan. Därmed nedbringades bränsleåtgången till ett minimum, samtidigt som ugnens värmemagasinerande förmåga utnyttjades maximalt.

(Ur Nationalencyklopedin.)

Efter flera läroårsår och olika konditioner inom både tillverkning av kakel och uppsättning av kakelugnar kom Carl Johan under senare delen av 1780-talet till staden Åmål. Här hade han fått anställning hos kakelugnsmakaremästaren Sven Löfvenberg. Troligen var det gesällen Söderberg som nu i Åmål införde bland annat den nya kakelugnskonstruktionen. Carl Johan gifte sig med sin arbetsgivares dotter Eva, som dock snart avled. Andra hustrun Maria Heintz var dotter till en glashyttmästare.

Carl Johan Söderberg efterträdde sin förste svärfar som kakelugnsmakaremästare och var nu en etablerad borgare i staden Åmål inom ett hantverk i tiden. 1804 utsågs han till

en av stadens rådmän, illitterat sådan givetvis. Steget från fattigtillvaron på Söder till borgartillvaron i Åmål måste ha känts mycket stort, om än inte lika stort som steget från Pau till Stockholm för hans årsbarn och namne!

En äldre son till Carl Johan Söderberg ärvde kakelugns-makeriet och rådmannaskapet.

Vi skall här följa linjen efter en yngre son, Gustaf född 1799, som var handlande och borgare i Åmål. Gift med Karin Wigelius, prostdotter. Gustaf kom att inleda den obrutna kedja på sex generationer av släkten Söderberg som ägnat sig åt handel.

Nu kommer vi till en verklig entreprenör, väl i klass med sin farfar. Det är Gustafs son Per Olof "Pelle" Söderberg, född 1836. I motsats till sina två bröder som båda blev akademiker (jurister) valde han att efter genomgång av läroverket i Karlstad utbilda sig inom området stålframställning, som då var föremål för stora tekniska satsningar. Han fick efter flera inledande platser anställning vid Garpenbergs bruk som smidesmästare och knöts sedan även till Högbo Stål- och Jernverks AB. Pelle Söderberg åtog sig då att resa runt och introducera det nya bessemerstålet i Sverige, Norge och Danmark. Det ansågs att ingen på säljsidan "kunde bessemer" bättre än Pelle Söderberg.

Tillbaka i Stockholm, fast det var ju farfadern som en gång lämnade staden, grundar Per Olof Söderberg som grosshandlande där år 1866 företaget Söderberg & Haak för att sälja bessemerstålet. Företaget utvecklas på sikt mycket väl. Per Olof gifter sig 1868 med bruksägardottern Göta Örtenholm. Liksom för farfadern har en yrkesmässig satsning på ny teknik lett till framgång!

För att helt avsluta historien så verkade flera generationer av släkten Söderberg därefter i ledningen för Söderberg & Haak. Dagens Ratos kan sägas vara en arvtagare till det gamla företaget.

Edvard Söderberg

SVEN SÖDERBERG IN MEMORIAM

Sven Söderberg gick bort den 7 maj 2004. Med honom gick en av näringslivets mera betydande företrädare ur tiden. I listan över hans styrelseuppdrag märks, utanför den söderbergiska sfären, ordförande i försäkringsbolaget Skandia, ledamot i Asea, Incentive, SE-banken, Stora och Alfa Laval. Han var också ordförande i Studieförbundet Näringsliv och Samhälle, SNS, och i Grossistförbundet.

Sven Söderberg var vice vd och vd i Söderberg & Haak 1958-76 och vd i Ratos 1974-1992 och därefter styrelseordförande i Ratos fram till 1998. Han blev 2003 utsedd till hedersdoktor vid Handelshögskolan i Stockholm.

I de samverkande Torsten och Ragnar Söderbergs stiftelser, som sedan 1960 lämnat ungefär en miljard kronor till forskning i företrädesvis ekonomi, medicin och rättsvetenskap, var Sven Söderberg sedan starten ledamot i Ragnar Söderbergs stiftelse.

Sven Söderberg blev 1967 generalkonsul för Norge, ett uppdrag som hans far och farfar tidigare hade innehaft.

Sven Söderberg var på många sätt anonym bland de alltmer mediefixerade cheferna i svenska företag. När han fyllde 70 år sade han i en intervju några kloka ord om utvecklingen i Sverige och troligen också globalt. Ord som gäller ännu tydligare i dagens it-stress:

– Det är viktigt att människa och maskin får ett positivt samspel. Det glöms lätt bort i pressade företag vid rationaliseringar i kärva ekonomiska tider. Människans kapacitet är avgörande för att modern teknik skall ge fullt utbyte.

Detta var Sven Söderbergs budskap till nya chefsgenerationer i svenskt näringsliv.

Erik Söderberg   Tomas Söderberg

Detta fotografi är taget 1998 utanför Kungliga Tennishallen efter avslutad träning. Bilden illustrerade här nämnda intervju i Svenska Dagbladet av Erik Lidén. Fotograf Owe Sjöblom.

OM STIFTELSEARNAS VERKSAMHET UNDER ÅR 2004

Stiftelserna har under år 2004 anslagit 79,6 miljoner kronor. Det medicinska området har erhållit 35,4 miljoner kronor och de ekonomiska och rättsvetenskapliga områdena tillsammans 30,2 miljoner kronor. Till övriga ändamål har anslagits 14 miljoner kronor. Utöver ovanstående anslag har 4,8 miljoner kronor avsatts för en framtida större satsning inom det rättsvetenskapliga eller ekonomiska området.

Inom det medicinska området märks bl.a. följande anslagsmottagare: professor Lars Klareskog, Karolinska, 3,5 miljoner kronor, professor Leif Groop, Lund, 3 miljoner kronor, professor Nils-Göran Larsson, Karolinska, 3 miljoner kronor (tidigare 6 miljoner kronor), professor Ulf Smith, Göteborg, 2 miljoner kronor (tidigare 1 miljon kronor), professorerna Olle Lindvall och Anders Björklund, Lund, 2 miljoner kronor (tidigare 7,2 miljoner kronor), professor Per Hellstrand, Lund, 2 miljoner kronor, professor Christer Betsholtz,

Karolinska, 2 miljoner kronor, professor Yihai Cao, Karolinska, 2 miljoner kronor och professor Tomas Olsson, Karolinska 1,5 miljon kronor (tidigare 3 miljoner kronor).

Utöver dessa har bl.a. ytterligare sju miljon-anslag utdelats inom medicin under 2004.

Bland anslagen inom det ekonomiska området märks 11 miljoner kronor till Handelshögskolan i Stockholm för dess MBA-utbildning på heltid. Därav utgör 10 miljoner kronor slutreglering av en total donation på 40 miljoner kronor. Samma Handelshögskola har erhållit ytterligare fyra stora anslag bl.a. till handel- och distributionsområdet och redovisningsområdet. Ett av anslagen avser framtagande av en skrift om Handelshögskolans i Stockholm historia till dess 100-årsjubileum. Totalt har Handelshögskolan i Stockholm tilldelats 20,6 miljoner kronor under 2004.

Handelshögskolan vid Göteborgs universitet har bl.a. erhållit ett anslag på 4 miljoner kronor för forskning i ämnet redovisning.

Inom det rättsvetenskapliga området har som exempel den juridiska fakulteten vid Lunds universitet tilldelats 1,5 miljon kronor, fördelat på fem anslag, det största avseende rättsökonomi.

Bland anslagen till övriga ändamål kan nämnas två anslag på vardera 2 miljoner kronor från Ragnar Söderbergs stiftelse: Nationalmuseum för inredande av en rustkammare på Läckö slott för inrymmande av envoyén Axel Wallenbergs vapensamling, tillhörande Armémuseum. Det andra anslaget på 2 miljoner kronor går som ett bidrag till inrättande av en ny utbildning för skolrektorerna, Rektorsakademien.

I övrigt hänvisas vad gäller anslagen inom medicin, ekonomi, rättsvetenskap och övriga ändamål till anslagslistan i slutet av denna skrift.

Stiftelsernas sammanlagda balansräkning

Belopp i kr	2004-12-31	2003-12-31
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>		
Kulturfastighet	18.159.537	18.159.537
Bostadsrätt	4.500.000	4.500.000
Inventarier	763.213	755.601
	23.422.750	23.415.138
Finansiella anläggningstillgångar		
Värdepapper ¹⁾	234.020.823	201.921.829
Summa anläggningstillgångar	257.443.573	225.336.967
Omsättningstillgångar		
<i>Kortfristiga fordringar</i>		
Övriga fordringar	186.015	142.228
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	143.842	37.748
	329.857	179.976
Kassa och bank	97.577.207	96.251.119
Summa omsättningstillgångar	97.907.064	96.431.095
Summa tillgångar	355.350.637	321.768.062
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
<i>Bundet eget kapital</i>		
Stiftelserna	273.700.000	263.700.000
<i>Fritt eget kapital</i>		
Disponibla medel	6.529.279	6.855.243
Årets resultat	-1.939.339	-325.964
	4.589.940	6.529.279
Summa eget kapital	278.289.940	270.229.279
Avsättningar		
Pensionsförpliktelser	2.819.750	2.709.224
Kortfristiga skulder		
Beviljade, ej utbetalade anslag	69.229.000	48.488.000
Fond för framtida projekt	4.750.000	0
Övriga skulder	135.948	171.378
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	125.999	170.181
	74.240.947	48.829.559
Summa eget kapital och skulder	355.350.637	321.768.062

Torsten Söderbergs stiftelse, Göteborg

Styrelse:

Tomas Söderberg, ordförande, herr, Källered
Peter Söderberg, vice ordf., skeppsmäklare, Göteborg
Maria Söderberg, ord. ledamot, civ. ekon., Stockholm och London
Richard Arvidsson, ord. ledamot, docent, Stockholm
Wanja Söderberg, suppleant, teol. kand., Marstrand
Anna Söderberg, suppleant, fil. kand., Stockholm
Elisabet Söderberg Björkman, suppleant, fil. kand., Stockholm
Torsten Söderberg, suppleant, produktutv., Hällingsjö

Stiftelsernas Revisor

Thomas Thiel, aukt. revisor, KPMG

Stiftelsernas Direktör

Edvard Söderberg, direktör

Amanuens

Anna Söderberg, fil. kand.

Stiftelsernas sammanlagda resultaträkning

Belopp i kr	2004-01-01 2004-12-31	2003-01-01 2003-12-31
INTÄKTER		
Räntor och utdelningar	91.951.876	85.359.871
Återförda och återbetalda anslag	465.664	571.464
Vinst avyttring värdepapper	2.144.719	0
Övriga rörelseintäkter	250.000	250.000
	94.812.259	86.181.335
KOSTNADER		
Beviljade anslag	-79.579.000	-74.573.000
Avsättning till fond för framtida projekt	-4.750.000	0
Personalkostnader	-1.299.927	-1.296.666
Övriga kostnader	-1.113.389	-1.115.129
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	-10.462	-23.999
	-86.752.778	-77.008.794
Rörelseresultat	8.059.481	9.172.541
Resultat från finansiella investeringar		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	1.180	1.687
Räntekostnader och liknande resultatposter	0	-192
Resultat efter finansiella poster	8.060.661	9.174.036
Bokslutsdispositioner		
Avsättning till stiftelserna	-10.000.000	-9.500.000
Årets resultat	-1.939.339	-325.964

VÄRDEPAPPER 2004.12.31:

12.439.730 aktier i Ratos AB A och B
160.000 aktier i Ericsson B
16.500 aktier i Förenings Sparbanken A
140.000 aktier i Försäkrings AB Skandia
15.000 aktier i Hennes & Mauritz AB, H & M, B
27.500 aktier i Industrivärden AB, C
10.000 aktier i SCA, Svenska Cellulosa AB, B
33.000 aktier i Skanska B

¹⁾ Börsvärde 2004.12.31: 1.809.760.470 kr

Ragnar Söderbergs stiftelse, Stockholm

Styrelse:

Erik Söderberg, ordförande, ekon. dr h.c., Stockholm
Ingemar Ståhl, vice ordf., professor, Lund
Barbro Montgomery, ord. ledamot, fru, Stockholm
Ragnar Söderberg, ord. ledamot, civ.ekon., Djursholm
Henry Montgomery, suppleant, kammarrättspresident, Stockholm
Katarina Söderbaum, suppleant, civ. ekon., Djursholm
Jan Söderberg, suppleant, direktör, Lund

Stiftelsernas Medicinska Rådgivare

Göran Holm, professor, t.o.m. 2004

Hans Wigzell, professor

Vid Ratos ABs ordinarie bolagsstämma föredrages stiftelsernas styrelser och revisors berättelser. Revisor är samma person som utsetts till revisor i Ratos. Har revisorn inte funnit anledning till anmärkning mot styrelsernas ekonomiska förvaltning anses ansvarsfrihet beviljad. I motsatt fall beslutar bolagsstämman i fråga om ansvarsfrihet för styrelserna.

DET SÖDERBERGSKA PRISET 2004 TILL ANITA APERIA

Foto: Bildfrönt AB

Tidigare mottagare av det Söderbergiska Priset:

1986 Rolf Luft • 1987 Assar Lindbeck • 1988 Nils G. Kock • 1989 Kurt Grönfors
1990 Per Björntorp • 1991 Lars E. O. Svensson • 1992 Per-Ingvar Brånemark
1993 Bertil Bengtsson • 1994 Jan Holmgren och Ann-Mari Svennerholm
1995 Torsten Persson • 1996 Björn Dahlbäck • 1997 Anders Agell
1998 Jan-Åke Gustafsson • 1999 Jörgen W. Weibull • 2000 Anders Björklund och
Olle Lindvall • 2001 Per Henrik Lindblom • 2002 Hans G Boman • 2003 Lars Calmfors

Fysiologisk reglering av kroppens salt- och vattenbalans tillhör våra mest fundamentala funktioner. Forskning kring kroppens salt- och vattenbalans, framförallt under nyföddhetsperioden och hos växande individer, har varit Anita Aperias forskningsområde under alla år. Anita Aperia fick sin utbildning i medicin vid Karolinska Institutet där hon avlade läkarexamen 1967. Under sina medicinstudier hann hon också med en period av forskarutbildning vid Yale University i USA. Anita Aperia disputerade för medicine doktorsgraden vid Karolinska Institutet i Stockholm 1968 och blev specialist i barnålderns invärtes-sjukdomar 1976. Anita Aperia är alltså synnerligen forskningsaktiv vid Astrid Lindgrens Barnsjukhus.

Professor Aperias långa och mycket lyckosamma serie av vetenskap har handlat om funktionen av Natrium, Kalium-ATPase (NKA). Hennes arbeten inom detta område har under en lång följd av år legat i den absoluta forskningsfronten och bidragit med unik kunskap som varit av stor betydelse för förståelsen av olika sjukdomsprocesser och för behandling av patienter. Baserat på denna mycket framgångsrika forskning, upptäckte professor Aperia nyligen att Ouabain, en steroid från växtriket, analog till hjärtmedicinen digitalis, inte bara var en partiell NKA-hämmare, den aktiverade också Ca^{2+} -oscillationer i njurens celler. Hon hade därvid upptäckt en fysiologisk induktor av Ca^{2+} -oscillationer, vilka betyder mycket för njurcellsaktiviteten. Dessutom fann professor Aperia att Ouabain aktiverar transkriptionsfaktorn NF-KB vilket indikerar att Ouabain också har en betydelsefull inverkan på reglering av genetisk transkription. Det är inom detta område som Anita Aperias mest aktuella forskning nu cirkulerar och som troligen kommer att resultera i att Ouabain inducerade Ca^{2+} -oscillationer visar sig vara en ny princip för cellulär signalering.

Mot bakgrund av ovanstående har Anita Aperia tilldelats Söderbergiska Priset i Medicin 2004, en miljon kronor.

Sten Lindahl

DET SÖDERBERGSKA HANDELSPRISET 2004 TILL BJÖRN PASSAD

Vid Svensk Handels årsmöte den 10 maj i Stockholm utdelades Söderbergiska Handelspriset för sjuttonde gången. Priset, 300.000 kronor, tilldelas den som genom teoretiska och praktiska insatser bidragit till utvecklingen inom distributionsområdet i vid bemärkelse.

Priset gick denna gång till Björn Passad. Hans insatser alltsedan början av 1970-talet var att inom handeln bygga upp och sprida det effektivitetsbefrämjande EAN-systemet, vars unika numrering och streckodsmärkning av enskilda artiklar varit epokgörande. Juryn skriver i sin motivering att EAN-systemet möjliggör kostnadsbesparingar som numera utnyttjas av såväl näringsliv som samhället i övrigt. Genom EAN-systemet främjas också handeln internationellt.

Dag Klackenborg

Tidigare mottagare av det Söderbergiska Handelspriset:

1988 Nils-Erik Wirsäll • 1989 Hans Andersson och Göran Brodin
1990 Lars-Gunnar Mattsson • 1991 Pelle Nilsson och Thore Nydahl
1992 Håkan Håkansson • 1993 Håkan Bryngelsson • 1994 Claes-Robert Julander
1995 Jörgen Wennberg • 1996 Lars-Erik Gadde • 1997 Sven Gerentz
1998 Lars Jacobsson • 1999 Solveig Wikström • 2000 Gert Kamberger
2001 Jan Ramberg • 2002 Per Stenberg och Anders Börjesson
2003 Susanne Hertz och Per Andersson

Foto: Philip Håkansson

TORSTEN OCH WANJA SÖDERBERGS PRIS 2004 TILL JANNA SYVÄNOJA

Foto: Kristler Engström

Tidigare mottagare av Torsten och Wanja Söderbergs Pris:

1994 Jane Reumert • 1995 Liv Blåvarp • 1996 Brita Flander
1997 Mats Theselius • 1998 Louise Sass • 1999 (Nordiska kritiker)
Kaj Kalin, John Vedel-Riper, Jorunn Veiteberg, Adalsteinn Ingólfsson
och Kerstin Wickmann • 2000 Peter Opsvik • 2001 Björn Dahlström
2002 H.C. Ericsson • 2003 Sígurður Gústafsson

Torsten och Wanja Söderbergs storslagna pris om 500.000 kronor har av Röhsska museet tilldelats smyckekonstnären Janna Syvänoja, Finland. Priset instiftades för att främja konsthantverk och design i Norden.

Prisnämndens motivering lyder: "Janna Syvänoja formger subtila och eteriska smycken som i design och materialval ifrågasätter den traditionella smyckekonsten. I sina smycken och installationer arbetar hon med material från naturens livscykel och med ting som andra har valt bort. Med sitt eleganta och modesta formspråk problematiserar konstnären smyckets prägel av statussymbol och bidrar till en ny och intressväckande utveckling av smyckekonsten".

Janna Syvänojas smycken är intellektuella och eleganta, omsorgsfullt utförda av massproducerat papper eller material som naturen ger till skänks utan kostnad.

Kombinationen av papper och hantverk är intressant – å ena sidan det massproducerade materialet, utan värde, i kombination med det suveräna hantverket. Det är kunskandet som kostar, inte materialet i detta fall. Skönhet är en kvalitet som Janna Syvänoja ideligen söker – ordet kostbarhet är inte samma värdemätare som skönhet.

Janna Syvänoja, som är född 1960, har en Master of Arts från Helsingfors universitet där hon studerat till inredningsarkitekt. Hon är representerad bland annat på Röhsska museet, Nationalmuseum i Stockholm, Konsthantverksmuseet i Turin, Teknikmuseet i Berlin och American Craft museum i New York.

Elsebeth Welander-Berggren

DET SÖDERBERGSKA JOURNALISTPRISET 2004 TILL ANDERS R. OLSSON

Det Söderbergska Journalistpriset i juridik på 150.000 kronor överlämnades den 1 april till journalisten och författaren Anders R. Olsson.

Han fick priset med motiveringen "att han har uppmärksammat centrala rättsfrågor och på ett synnerligen förtjänstfullt sätt bidragit till att belysa dem och därvid föra ut dessa viktiga frågor till debatt". Inte minst har pristagaren studerat och debatterat risken med dataregister vid felaktig användning som samkörning.

Anders R. Olsson föddes 1953 i Sollentuna. Journalisthögskolan i Stockholm genomgicks 1977-79. Rättsfrågorna blev tidigt en huvudfråga för Anders R. Olsson och han engagerade sig också som kanslichef på halvtid och vice ordförande i Föreningen Grävande Journalister. Samtidigt skrev han en bok om yttrandefriheten åt Svenska Journalistförbundet, nyligen utgiven i en fjärde utgåva. Dessa ämnen, tryckfriheten och datasekretess i stort och smått, utvecklade han i många och uppmärksammade frilansartiklar. Debatt har följt och Datainspektionen har initierat regeländringar och uppföljningar efter Anders R. Olssons "avslöjanden". Totalt har han publicerat drygt 120 artiklar i dessa ämnen under den senaste tioårsperioden.

Som journalist har Anders R. Olsson inte frestats till överdrivna rubriker eller slutsatser, tyvärr alltför vanligt när kvällspressen behandlar offentlighetsprincipen och andra viktiga tryckfrihetsämnen.

Erik Lidén

Foto: Bengt Melin

Tidigare mottagare av det Söderbergska Journalistpriset:

1991 Margareta William-Olsson • 1992 Svante Nycander • 1993 Harry Bökstedt
1994 Nils-Erik Sandberg • 1995 Gunilla Myrberg • 1996 Anders Isaksson
1997 Kjell Lindqvist • 1998 Per T Ohlsson • 1999 Åke Spross
2000 Göran Albinsson Bruhner • 2001 Inger Atterstam • 2002 Ronald Fagerfjäll
2003 Christer Åhström

FÖRTECKNING ÖVER AV TORSTEN OCH RAGNAR SÖDERBERGS STIFTELSER UNDER 2004 UTDELADE ANSLAG M.M.

MEDICIN

Söderbergiska Priset i Medicin 2004 till Anita Aperia. 1.000.000 kronor.

Vetenskapligt program, tryckning m.m. Svenska Läkaresällskapet. 550.000 kronor.

Professor Lars Klareskog. Enheten för reumatologi, Karolinska. 3.500.000 kronor.
"Etiology, pathogenesis and treatment for inflammatory joint disease, in particular rheumatoid arthritis."

Professor Ulf Smith. Lundberglab., Göteborg. 2.000.000 kronor.
Adipokinernas roll för det Metabola Syndromet och andra inflammatoriska sjukdomar.

Professor Jan Borén. Wallenberglaboratoriet, Göteborg. 1.000.000 kronor.
Hur atherogena ger upphov till atheroskleros.

Professor Niklas Dahl. Inst. f. genetik och patologi, Uppsala. 200.000 kronor.

Molekylär-genetisk och klinisk kartläggning av medfödda neurologiska och neuro-psykiatriska sjukdomar.

Professor Johan Frosteberg. Centrum för Metabolism och Endokrinologi, Karolinska. 1.000.000 kronor.
"Immune mechanisms in cardiovascular disease, in general and in SLE."

Professor Tommy Olsson. Enheten för Medicin, Umeå. 1.000.000 kronor.

Neuroendokrina mekanismer som förklaring till hjärt-kärlsjukdom vid övervikt.

Professorerna Olle Lindvall och Anders Björklund. Lund. 2.000.000 kronor.

Utveckling av cellterapi för att reparera hjärnan vid Parkinsons sjukdom och stroke.

Professor Håkan Melhus. Medicin, Uppsala. 500.000 kronor.
Bentäthet och frakturrisk.

Professor Kjell Öberg. Medicin, Uppsala. 1.000.000 kronor.
Diagnostik och terapi av neuroendokrina tumörer.

Professor Hugo Lagercrantz. Kvinnors och barns hälsa, Karolinska. 500.000 kronor.
"... andningskontrollen... Inverkan av graviditetskomplikationer, nikotin och neurogenetisk sjukdom."

Professor Hans G. Boman, professor Ingemar Ernberg m.fl. MTC, Karolinska. 900.000 kronor.
Antibakteriella peptiders roll. Kostmanns syndrom.

Professor Tomas Olsson m.fl. CMM, Karolinska. 1.500.000 kronor.

Neuroinflammatorisk sjukdom med fokus på multipel skleros.

Professor Anders Hamsten. Gustav V:s forskn. inst., Karolinska. 1.000.000 kronor.
"... gener som medför ökad benägenhet för kranskärlsjukdom..."

Professor Håkan Mellstedt. Radiumhemmet, Karolinska. 500.000 kronor.

Utveckling av passiv och aktiv specifik immunterapi vid tumorsjukdomar.

Docent Marta E. Alarcon-Riquelme. Genetik och patologi, Uppsala. 1.000.000 kronor.

"Identification of genes and pathways in the prototype autoimmune disease systemic lupus erythematosus."

Professor Per Hellstrand. Inst. för fysiologiska vetenskaper, Lund. 2.000.000 kronor.
"The Vascular Wall: Signalling and Dysregulation in Vascular Disease."

Professor Stefan Seregard m.fl. S:t Eriks ögonsjukhus, Stockholm. 400.000 kronor.

Ögonsjukdomen makuladegeneration: molekylära mekanismer och utveckling av nya behandlingsmetoder.

Ph D Maria Eriksson. Inst. för med. näringslära, Huddinge. 1.000.000 kronor.

"The Molecular Pathogenesis of Hutchinson-Gilford Progeria Syndrome – a human disease model of premature aging."

Docent Artur Schmidtschen. Avd. för med. mikrobiologi, dermatologi och infektion, Lund. 500.000 kronor.
Kroniska sår och hudinfektioner.

Docenterna Mikael Svensson och Lou Brundin. Neurokliniken, Karolinska. 1.000.000 kronor.

"Clinical neural stem cell laboratory – New strategies for neural repair."

Professor Christer Betsholtz. "Division of Matrix Biology", Karolinska. 2.000.000 kronor.

"Mechanisms of blood microvessel formation and specialization..."

Professor Yihai Cao. "Microbiology and Tumor Biology Center", Karolinska. 2.000.000 kronor.

"Development of therapeutic (anti-) angiogenesis for the treatment of cancer, ischemic heart disease and stroke."

Professor Leif Groop. Endokrinologiska klin., Malmö/Lund. 3.000.000 kronor.

"Dissection of the genetic complexity of type 2 diabetes."

Professor Elisabeth Olsson. Inst. Neurotec, Sekt. för sjukgymnastik, Karolinska. 330.000 kronor.
Klinisk gångeanalys av äldre. (Anslaget uteslutande från Ragnar Söderbergs stiftelse.)

Docent Olle Ljungqvist m.fl. Mag-Tarmcentrum, Ersta sjukhus. 1.000.000 kronor.

"The role of metabolism in recovery after surgical trauma."

Professor Nils-Göran Larsson m.fl. Novum, Karolinska. 3.000.000 kronor.

Utrustning till ett "Mitochondrial Medicine Center" i Huddinge.

EKONOMI och RÄTTSVETENSKAP

Söderbergiska Handelspriset 2004 till Björn Passad. 300.000 kronor.

Tryckning av Handelsprisskrift, diplom, måltid m.m. 200.000 kronor.

Handelshögskolan i Stockholm. 10.000.000 kronor.
"Full time MBA." "SSE MBA." (Slutbetalning. Hela donationen 40.000.000 kronor.)

Stipendier till studenter vid "SSE MBA". 1.000.000 kronor.

Professor Solveig Wikström. Företagsekon. inst., Stockholms universitet. 100.000 kronor.

Viss lönekostnad i samband med tidigare donerad professur.

Lagman Per A. Lindgren, kammarrättsråd Leif Gäverth. Kammarrätten i Stockholm. 75.000 kronor.

Vänbok till Per Anclow, avgående president vid Kammarrätten i Stockholm.

Utökad sedvanligt anslag till Handelshögskolan i Stockholm. 4.000.000 kronor.

Professor Udo Zander. "Institute of International Business", Handelshögskolan, HHS. 350.000 kronor.

Två doktorandstipendier.

Docent Marie Karlsson Tuula. Göteborgs universitet. 150.000 kronor.

Konkurs och den ekonomiska brottsligheten.

Univ. lektor Peter Andersson. Linköping. 210.000 kronor.

Spelregler för omreglerade marknader på kommunikationsområdet.

Docent, VD Nils Karlson. Ratioinstitutet. 1.200.000 kronor.
Institutionell konkurrens och politikens utfall.

Professor Peter Jennergren, professor Kenth Skogsvik, rektor Lars Bergman. Handelshögskolan, HHS. 2.200.000 kronor.

Redovisningsbaserad finansiell analys och kostnadsnitäcksanalys.

Rektor, Handelshögskolan, HHS. 1.000.000 kronor.
Handelshögskolan i Stockholm 100 år. Skrift.

Professorerna Björn Axelsson, C-R. Julander och Magnus Söderlund. Handelshögskolan, HHS. 1.200.000 kronor.

Handel och distribution. Stipendier.

Förreståndare Magnus Dahlgvist. "Stockholm Institute for Financial Research". 350.000 kronor.

Konferens.

Professor Jacob W. F. Sundberg. Stockholm. 150.000 kronor.

Tävlingen "Sporrong Lönnroth" för nordiska jur. stud. Återblickande volym sedan starten 1984.

Professor Aleksander Peczenik. Jur. fak., Lund. 210.000 kronor.
Vetenskaplig ledning av IVR rätsteoretiska encyklopedi. (IVR = den internationella föreningen för rätts- och socialfilosofi.)

Jur. dr Christian Dahlman. Jur. fak., Lund. 200.000 kronor.
Att vara vetenskaplig och relativt neutral – en essä om den juridiska forskningens auktoritet.

Professor Olov Olsson m.fl. Handelshögskolan, Göteborg. 4.000.000 kronor.

Forskning i ämnet redovisning m.m.

Ekon. dr Malin Bergman. New York. 350.000 kronor.

Hur studentavgifter vid högskolor påverkar studenturvalet. (Särskilt vid "handelshögskolor" och motsv.) Post doc. vid Columbia University.

Docent Micael Dahln. Centrum för Konsumentmarknadsföring. Handelshögskolan, HHS. 350.000 kronor.

Varumärken, reklam och media och deras påverkan på kunders köp- och konsumtionsbeteenden.

Doktorand, ekon. lic Per Hortlund. HHS och Ratioinstitutet. 125.000 kronor.

Sveriges decentraliserade bankväsende 1870-1903.

Lektor, jur. dr Ulrik von Essen. Jur. fak., Stockholm. 240.000 kronor.

Processramen och rättskraften i förvaltningsprocessen.

Prefekten, Jur. fak., Lund. 900.000 kronor.
Forskning och undervisning i rättssekonomi vid juridiska fakulteten.

Dekanus och Prefekten, Jur. fak., Lund. 85.000 kronor.
Permanent minitjänstställning till Samuel Pufendorfs minne.

Prefekten och Studierektorn, Jur. fak., Lund. 100.000 kronor.
Stöd till deltagande i olika "Moot Court Competitions".

Jur. dr Jesper Öberg. Juridisk Tidskrift. 80.000 kronor.
Elektronisk publicering av artiklar i Juridisk Tidskrift.

Jur. dr Jesper Öberg. Jur. inst., Stockholm. 280.000 kronor.
Monografi om inkomstslaget tjänst – särskilt om värdering av förmåner.

Docent Karin M. Ekström. Centrum för konsumentvetenskap, Handelshögskolan, Göteborg. 450.000 kronor.

Unga konsumenter och varumärken.

Till Per Hillers Minne. Handelshögskolan, HHS. 70.000 kronor.
Avser området finansiell ekonomi.

Marie Karlsson. Olof A. Söderberg-stipendiat. 50.000 kronor.

Ola Andrée. Olof A. Söderberg-stipendiat. 50.000 kronor.

Daniel Nilsson. Olof A. Söderberg-stipendiat. 50.000 kronor.

Fredrik Engdahl. Olof A. Söderberg-stipendiat. 50.000 kronor.

Henrik Blomé. Olof A. Söderberg-stipendiat. 50.000 kronor.

Avsättning till framtida större projekt inom Ekonomi/

Rättsvetenskap. 4.750.000 kronor.

ÖVRIGT

Söderbergiska Journalistpriset i Juridik 2004 till

Anders R. Olsson. 150.000 kronor.

Kostnader kring Journalistpriset. 75.000 kronor.

Torsten och Wanja Söderbergs Pris 2004 till Janna Syvänoja. 500.000 kronor.

Utställning, katalog, jurykostnader, affisch m.m. i samband med

designpriset, Röhsska museet. 700.000 kronor.

Kommunstyv. ordf. Bengt Odlöw, VD Lena Wikström, Gunnebo

Slotts museum. 200.000 kronor.

Inköp av två akvareller av JF Weinberg föreställande Gunnebo

Slot.

Stockholms universitet gm informationschef Anette Norberg och

projektleddare Linda Hellblad m.fl. 200.000 kronor.

Forskardagarna 2004 och 2005. Presenterar nydisputerade

forskare och deras avhandlingar.

Rektorsakademiprojektet, kompletteringsanslag. 100.000 kronor.

Stiftelsen Viktor Rydbergs skola, Djursholm. 4.250.000 kronor.

Ombyggnad m.m.

Euroscience Sweden, Stockholms Akademiska Forum,

Ass. professor Carl Johan Sundberg. 450.000 kronor.

"EuroScience Open Forum 2004 – the 1st pan-European

meeting on the Sciences."

Ordförande Britta Holm. Hoburgs Hembygdsförening, Sudre,

Gotland. 430.000 kronor.

Restaurering av byggnadsminnet Bottarvegården.

(EU-gemenskapsprojekt.)

Ständige sekreteraren Gunnar Öqvist.

Kungl. Vetenskapsakademien. 90.000 kronor.

Minisymposium. Harry Martinsson och naturvetenskapen.

Doktorand Christina G. Wistman. Konst- och Bildvetenskap,

Göteborg. 50.000 kronor.

Prins Eugen som konstsamlare.

Ständ. sekr. Gunnar Öqvist och ledamot Uno Lindberg. Kungl.

Vetenskapsakademien. 150.000 kronor.

Naturvetenskap och Teknik för alla, NTA.

"Stiftelsen Min Stora Dag." Stockholm. 75.000 kronor.

Verksamhet för barn med livshotande sjukdomar. (Utvidgning av

vårdbegreppet.)

Fil. dr Bengt Nordqvist. Riksanitvarieämbetet. 50.000 kronor.

Konservering av föremål från "Offerplatsen Finnestorp".

Ordförande Hans Karlander m.fl. Enskilda gymnasiet,

Stockholm. 50.000 kronor.

Urustning till fysikinstitionen.

Docent Nils-Göran Areskog. Stockholm. 60.000 kronor.

Strategier för stiftelser.

Fil. kand. Susann Silfverstolpe. Stockholm. 250.000 kronor.

Vetenskaplig katalog över svenska kungliga silvergåvorna i

Kremli.

Ordförande Bo Jacobsson m.fl. Föreningen för bevarandet av

Asplunds G:a järnaffär på Skansen. 200.000 kronor.

Järnaffär på Skansen under uppförande. Kompletteringsanslag.

Professor Björn Fjaestad. Tidskriften Forskning och Framsteg.

40.000 kronor.

För tidskriftens verksamhet.

Direktör, professor A-M. Leander Touati m.fl. Svenska Institutet i Rom. 100.000 kronor.

Pompeji, bankiren Caecilius Iucundus' hus.

Fil. kand. m.m. Caj Malmros. Stockholm. 2.000.000 kronor.
Rektorsakademien – en friskola för rektorer. (Anslaget uteslutande från Ragnar Söderbergs stiftelse.)

Professor Olle Ferm. Historiska inst., Stockholm. 40.000 kronor.
Svenskars insatser vid europeiska universitet under medeltiden.

Lago Wernstedt m.fl. Raoul Wallenberg Academy for Young Leaders Insamlingsstiftelse, Stockholmsavd. 570.000 kronor.
Ledarskapsutbildning på gymnasienivå. (Anslaget uteslutande från Ragnar Söderbergs stiftelse.)

Astri Lidman. Raoul Wallenberg Academy for Young Leaders, Insamlingsstiftelse, Göteborgsavd. 70.000 kronor.
Ledarskapsutbildning på gymnasienivå. (Anslaget uteslutande från Torsten Söderbergs stiftelse.)

Forskningschef Görel Cavalli-Björkman. Nationalmuseum. 100.000 kronor.

Nederländskt och tyskt 1500-talsmaleri – en teknisk undersökning av Nationalmusei samlingar. (Pannåer)

Fil. dr Sara Kristoffersson. Stockholm. 40.000 kronor.
Mångsidig bild av skandinavisk designkultur.

Doktorand Claes Theliander. Inst. för arkeologi, Göteborg. 40.000 kronor.

Från fornskandinavisk till kristen ritual. En arkeologisk undersökning av gravskicket utveckling i Västergötland AD 700-1200.

Ordförande Marie-Louise Naclér m.fl. Saxå Kamarmusikfestivals Vänförening. 40.000 kronor.
Jubileumsskrift, 20 år.

Förvaltare Maj-Britt Anckar. Stiftelsen Torgny Segerstedts Minne, Göteborg. 50.000 kronor.
Gästprofessur i Torgny Segerstedts namn, bidrag.

Överintendent Solfrid Söderlind. Nationalmuseum. 2.000.000 kronor.

Rustkammare på Läckö slott för att rymma envoyén Axel Wallenbergs vapensamling. (Anslaget uteslutande från Ragnar Söderbergs stiftelse.)

Lars Fredén. UD och ESA, Paris. 40.000 kronor.
Svensk Baltikum-politik 1989-1994. Andra delen.

Museichef Carin Bergström. Skoklosters slott. 60.000 kronor.
Bok, "Skokloster. Barockslott i Europa. Gods i Uppland."

Arkitekturfotograf Krister Engström, universitetslektor Gunilla Linde Bjur. Göteborg. 40.000 kronor.
En bok om svenska stationshus. (Anslaget uteslutande från Torsten Söderbergs stiftelse.)

Major Peter L:son Björkman m.fl. Södermanlands Regementes Museiförening, Strängnäs. 40.000 kronor.
Inköp av pansarbil m/39, bidrag. (Anslaget uteslutande från Torsten Söderbergs stiftelse.)

Professor Gunnar von Proschwitz. Göteborgs stadsmuseum. 50.000 kronor.

"Beaumarchais, Lettres de Combat". Bok.

Göteborgs Kungl. Segel Sällskap. 100.000 kronor.
Ungdomsverksamheten på Acolusön (Sillfarsholmen).

Ständige sekreteraren Beate Sydloff. Kungliga Akademien för de fria konsterna, och museichef Martin Olin, Leksands Konstmuseum. 200.000 kronor.
"Under grekisk himmel: Eric Grate och antiken." Utställning och bok.

Docent Elisabet Hidemark. Stockholm. 19.000 kronor.
Brevväxling mellan Edna Martin och Sten Kauppi 1951-1956. Bok.

Verkställande ledamot Anders Björnsson m.fl. Föreningen De Svenska Historiedagarna. 50.000 kronor.
De Svenska Historiedagarna 2005.

Fil. dr Malin Hedlin Hayden. Konstvetenskapl. inst., Uppsala. 15.000 kronor.

"Representation of gender in Swedish and Nordic Video art."

Doktorand Carola Liebe-Harkort. Osteoarkeologiska forskningslaboratoriet, Stockholms universitet. 40.000 kronor.
Forntida sjukdomar. 200 gravlagda från gravfält i Alvastra, romersk järnålder. (Anslaget uteslutande från Torsten Söderbergs stiftelse.)

Dekanus Hans Hedberg. Konstnärliga fakulteten, Göteborg. 100.000 kronor.

Adjungerad professur knuten till Röhsska museet.

Ständige sekreteraren Beate Sydloff. Kungliga Akademien för de fria konsterna. 150.000 kronor.

Deltagande i EU-projekt om gipskollektioner i Europa.

Anslagsfördelning 2004 på högskolor m.m.

Handelshögskolan i Stockholm	20.575.000
Karolinska Institutet och sjukhuset	18.230.000
Lunds universitet med Ekonomihögskola	8.995.000
Göteborgs universitet med Handelshögskola	7.790.000
Stiftelsen Viktor Rydbergs skola	4.250.000
Nationalmuseum	2.100.000
Rektorsakademien	2.100.000
Stiftelsernas priser	1.950.000
Uppsala universitet	1.515.000
Ratoinstitutet	1.200.000
Umeå universitet	1.000.000
Ersta sjukhus	1.000.000
Stockholms universitet	900.000
Röhsska museet	700.000
Raoul Wallenberg Academy	640.000
Euroscience Sweden	450.000
Övriga mottagare	6.184.000
Summa anslag	79.579.000

Omslagsbilden

"Södra sidan av Gunnebo Corps de Logie Byggnad". Akvarell från 1827 av konstnären och stadsarkitekten Justus Fredrik Weinberg (1770-1832).

Målningen ingår i en serie på fyra, varav Torsten och Ragnar Söderbergs stiftelser under år 2004 skänkt två till museet Gunnebo Slott, Mölndal.

Vinjetten på sidan 2

Västra inloppet till Stockholm; från Mälaren.

Utsnitt från karta över Stockholm: "Published by Baldwin & Cradock. Paternoster Row. July 1, 1836". London. Handkolorerat stålstick. Kartan är i stiftelsernas ägo.

Krönikan på sidan 2

Denna krönika har tidigare publicerats i "Företagsminnen", tidskrift för Föreningen Stockholms företagsminnen. No. 2004; 2.

Anvisningar m.m. för ansökningar

Sista ansökningsdag 1 september.

Anslagsbeslut i november.

Ansökningar inom medicin skall inges i 3 exemplar; övriga i 10 exemplar.

Det totala antalet sidor i ansökan bör inte överskrida 10 sidor.

Varje exemplar skall sorteras för sig med tillhörande bilagor.

Ange om anslag sökes på annat håll och i så fall var.

Doktorand skall bifoga yttrande av handledaren.

Vid ansökan om fortsatt anslag skall bifogas en redogörelse för användningen av tidigare anslag; omfattning högst en A4-sida.

Medsänd adresserat svarskuvert i C4-format. (Frankering behövs inte.)

Anslag kan även ges utan föregående ansökan.

Del av den totala anslagssumman reserveras för stöd i form av tidsbegränsade stipendier till yngre forskare i "post doc." situationen.

Medicin, ytterligare anvisningar

Inom medicin prioriteras vetenskapliga projekt med klinisk inriktning. I första hand inriktas stödet mot större, väldefinierade projekt av hög kvalitet.

Varje ansökan skall åtföljas av en vetenskaplig rapport om högst 300 ord samt en förteckning över vetenskapliga arbeten, som publicerats med stöd av Stiftelserna.

Forskningsprogrammet skall innehålla en bakgrund till projektet med nyckel-referenser, frågeställning, forskningsplan, metodik, preliminära resultat, betydelse samt kortfattad sammanfattning. Till varje ansökan skall inges en preciserad budget samt en sammanställning av gruppens totala budget med angivande av stöd också från andra anslagsgivare. Det totala antalet sidor i ansökan får inte överskrida 10. Ansökan inges i 3 exemplar. Intyg från etisk kommitté skall i förekommande fall bifogas.

TORSTEN OCH RAGNAR SÖDERBERGS STIFTELSE

Östermalmsgatan 89, 114 59 Stockholm
Telefon 08-661 52 11. Telefax 08-661 47 41
www.soderbergs-stiftelse.se